



Štev. 6.

V Ljubljani, dne 1. junija 1911.

Leto III.

Staro in novo.

Marsikomu se je čudno zdelo, da v zadnjem času tolikokrat beremo, da se dobi od vlade vsako leto po več milijonov podpore za povzdigo gospodarstva. Tudi ob vremenskih nesrečah se nekaj doseže za največjo silo. Starim gospodarjem je ta skrb visoke gospode za ubogega kmeta nekaj čisto novega. Nekdaj se nobeden ni zmenil zanj. Sam si ni mogel pomagati ter je počasi šel rakovo pot. Zdaj so pa modri državniki spoznali, da je le kmet glavni steber države. On daje najboljše vojake in uradnike. S svojimi sinovi ohranjuje in pomlaja vse druge stanove, ki bi brez kmečke krvi prav kmalu opešali. On plača največ indirektnih davkov in je največji in najboljši odjemalec obrtnih izdelkov. Ob času gospodarskih polomov je gotovo upati na ugodno rešitev, če je kmečki stan še trden. Vsi državniki vedo, da je država le takrat na zdravem temelju, če ima dober kmečki stan. Zato ga vse pametne vlade kljub otročjemu vpitju mestnih norcev izdatno podpirajo, da si odpomore od stoletnih ran.

Kmečki stan je vsled dolge zanemarjenosti začel krvaveti. Ker niso mogli doma dostojno živeti, so iskali fantje in dekleta drugod zaslužka, ker je bilo povsod boljše, kakor doma. Šli so v mesta, tlačani drugim in prišli na starost kot berači nazaj. Kako malo jih je našlo na tujem zaželjeno srečo. O dekletih rajše molčimo; prežalostno bi bilo vse te žalostne zgodbe razkrivati. Zdaj kmet še delati več ne more, ko so ga najboljše delavci zapustili.

Vplivni možje so razvideli, da se mora kmečki stan spraviti na trdne noge, če hoče država močna ostati. Toda kaj pomagajo zdravila in zdravnik, če bolnik noče porabiti danih pripomočkov? Kmet mora ohraniti one podlage iz katerih se je razvil in katere mu

še zdaj dajejo vso moč. Katere so pa te podlage?

1. Naš kmet je veren. Njegovo delo mu kaže, da je popolno odvisen od Boga. Zato vidimo pri njem ono močno, živo vero, ki gore prestavlja. Pameten slovenski kmet ne mara biti brezbožen ali liberalen. Tisti, ki s takimi brezverskimi ljudmi vlečejo, so navadno zapeljani revčki, ki ne razumejo zakaj se gre, ali pa zlobni zapeljivci, ki nalašč tirajo reveža v nesrečo.

2. Kmet je delaven. Poleti spi kot raj par ur, včasih tudi nič, dela na dan po 16 do 18 ur v mrazu, da škriplje, v vročini, da vse od njega teče. »Zdelano mora biti, naj stane kar hoče!« To je ona železna vstrajnost in delavnost, katero prinesejo kmečki sinovi v vse stanove, nova kri, ki ohranjuje človeško družbo. Pravega kmečkega sina povsod radi sprejmejo v delo. Res se v zadnjem času vedno bolj širijo pritožbe o brezverskih poslih. Toda ti niso sinovi pravih kmetov-gruntarjev in posestnikov. To so navadno že zgubljeni, ko gredo od doma. Doma niso mogli obstati in iščejo obstanka drugod.

3. Kmet je konservativen, ostane rad pri starem. Sto in stokrat je bil opeharjen pri novotarijah. Navadil se je dela, priljubile so se mu šege in navade očetov, katerih ne zapusti rad. Ta lastnost je prav pametna. Vsak naj se le počasi oprime novih nauk. Vse poskusite, kar je dobrega sprejmite, kar je slabega pustite. Na teh temeljih bo ostal kmečki stan vedno steber vsakega krepkega naroda. Zgodovina nas uči, da je vsak narod kmalu opešal, če si je kmeta popred uničil.

Razne novotarije silijo zdaj prav v zadnje hiše. Nespameten bi bil kmet, ko bi si sam ne pomagal in ne porabil previdno vsega, kar mu moderni napredek ponuja. Toda ta napredek mora kmet po svoji potrebi izrabiti zase in ga popolno prikrojiti po svojih potrebah. Če pa nove naprave in navade kmeta predružačijo in mu vzamejo te-

melje, na katerih je vzrastel, je to za kmeta zelo slabo.

Dvojno nevarnost vidimo v naših časih pri kmečkem stanu. Prva je izseljevanje v mesta in v Ameriko. V vseh časih je zalagal kmet mesta z novimi močmi. Ako je ostalo doma zadosti delavcev, mu to izseljevanje ni prav nič škodilo. Zdaj pa zapušča toliko ljudi domače kraje, da celi stan vsled tega trpi. Kdor je enkrat okusil mesto ali Ameriko, mu navadno ne diši več irdo kmečko delo. Če prav vse opravlja, je vendar čmeren in nezadovoljen. Poznal sem gospodarja, ki je bil več let v Ameriki. Ko si je prislužil nekaj stotakov, je prevzel doma malo domačijo. Zadovoljen ni bil nikdar. »Za kmeta, to je zadnja. Nič si ne more pomagati.« Godel je ravno to pesem tudi vedno pri svojih otrocih. Sad se je kmalu pokazal. Ko je bil sin 15 let star, pravi očetu: »Jaz ne bom doma, storite kar hočete. Grem v mesto.« Vsled očetovega govorenja je zgubil veselje do trdega dela na kmetih, šel po svetu in našel tako srečo, kakor jo najdejo navadno tudi drugi na tujem. Kmet mora biti vesel in ponosen na svoj stan, ljubiti ima svojo rodno zemljo, ki mu edina hrani pravo srečo in zadovoljnost. Le vzdigniti je treba to skrito srečo ter jo iskati doma, ne na tujem.

Drugo nevarnost napravljajo kmetu razne novotarije, če jih ne zna prav porabiti in se da od njih zapeljati v lastno pogubo. Naj omenim le nekaj misli.

Ni še dolgo tega, ko so po naših hišah gospodinje in hčere imele vsaka svoj kolovrat in predle dolge zimske večere pražje in hodnikovo predivo. Kar so domači rabili za spodnjo obleko, za rjuhe in prte, vse so napredle pridne ženske. Vsaka nevesta je morala imeti pri bali tudi kolovrat, katerega so na vozu prav na vrh postavili, kar bi naj bilo nevesti v spomin, da je v tem ponižnem domačem delu tudi ena trdnih podlag trajne sreče. Domače platno je

bila dobra in trpežna obleka. Kakor se je dokazalo po zdravnikih, je platno še vedno najbolj zdravo za spodnjo obleko, ker najbolj prevaja toploto, pije pot in čisti kožo. In dandanes?

Kolovrat je večinoma izginil iz hiš, dekleta vse znajo, toda presti ne znajo več. Kaka stara teta ali priletna hišna gospodinja še prede, ker ne more opustiti priljubljene navade, toda splošno izginja z grozno naglico domača preja. Nevesta kolovrata ne mara več pri svoji bali, ker sama presti ne zna. Ta stoletni spomin domače pridnosti bo izginil počasi iz kmečkih hiš. Debelo platno še rabijo za rjuhe in brisavke, za kake vreče in bisage, toda za spodnjo obleko ga ne marajo več. Sedanji rod je preveč fin, da bi nosil kaj tako robatega. Dobil boš povsod fino našite ošpetle, v vseh barvah sveteče se srjace, toda platnene spodnje obleke v celi vasi nobeden več ne nosi. Že mati se boji svojemu malému ljubljencu napraviti obleko iz debelega platna; pozneje se več privaditi ne more. Kupujejo po prodajalnah tuje ničvredno blago, ko bi si lahko tako poceni dobro domače platno doma napravili. Po drugih deželah sejejo vedno več lanu, pri nas se lanarstvo vsako leto bolj opušča. — Ta mehkužnost je neko slabo znamenje naredove bolezn.

Ker se je opustila preja, so vpeljali po kmetih že marsikje razne domače obrti. Mnoga kmečka dekleta so se s posebnim veseljem lotile čipkarstva. Vsak postranski zaslužek je za kmečko hišo prav dober. Če se more pozimi ali ob slabem vremenu ko ni drugega dela, še kak vinar vjeti, je to za kmeta dobro. Toda prvo je vendar le kmečko delo na polju, v hlevu in kuhinji. Če se pa v kakem kraju vpelje čipkarstvo ter dekleta raje doma čepijo, kakor bi šle na polje, ali ne marajo iti za deklet, ker imajo pri čipkah lažje delo in tudi zaslužek, večji ali manjši kakor pri kmečkem delu, je to velika izguba za kmečki stan. Kmet in njegovi otroci so za kmečko delo. To jim daje moč zdravja in zaslužek, napravi krepke in zdrave matere. S kmečkim delom bo ostal krepak prihodnji rod. Z žalostjo pa opažamo, da zginja na mnogih krajih, kjer je vpeljano čipkarstvo, veselje do trdega dela. Dekleta nočejo več služiti, ker so se navadile na stradanje pri lahkem delu. Pomisliti je tudi treba, da je tako delo od danes do jutri. Povsod tožijo, da imajo preveč blaga, trgovci ga ne morejo prodati, zanesljivo prihodnosti torej v tem delu ni. Iz teh čipkaric pa vzraščajo enkrat slabokrven, bledeči rod, ki ne bo delal časti ne sreče narodu. Pri prvi priložnosti grede na tuje če doma težko shajajo. Če pa ostane čipkarstvo ali vsaka druga domača obrt omejena le na prosti čas in ohranijo vsi veselje in navdušenost do trdega kmečkega dela, potem pa more biti res vsaka domača obrt pravi blagoslov za tisti kraj.

Isto velja tudi za vse druge nove reči. Pametnim postane vse dobro, ker

si privzamejo le to, kar se jim prilaga, norcem služi vse v pogubo. Vse moramo gledati in opazovati po kmetovih potrebah.

Pri tem še ena resna beseda našim dekletom.

Ve boste enkrat žene in matere prihodnjih gospodarjev; vaši otroci bodo slovenski kmetje, ko bo nas že zemlja krila. Zbrane ste večinoma pod belo zastavo Marijino in ste gotovo najbolj pobožen del našega naroda. Vaša skrb mora biti, da bo prihodnji rod delaven in navdušen za svoj stan, da se nobeden otrok ne bo sramoval kmečkega stanu. Morate torej pri sebi začeti z večjo ljubeznijo do trdega kmečkega dela.

V nekem kraju Švice so ljudje zelo cpešali na zdravju. Posebno dekleta so bila zelo slabotna, kar je v mnogih planinskih krajih, kjer morajo po več ur od doma hoditi in jih dež Bog ve kolikokrat namoči, tudi pri nas navada. Dekleta so vedela za svoje slabosti. Hudo jim je bilo, da bi bili njih otroci ravno tako slabotni. Napravile so torej med seboj zavezo, da ne stopi nobena v zakon, da bodo fantje prisiljeni, drugod si iskati bolj zdravih nevest. Tako se bo izboljšal v kraju prihodnji rod. Bil je to velikodušen sklep, ki je prišel le iz čiste ljubezni do domačega ljudstva in njegove prihodnosti. Koliko velike ljubezni do domovine in rodu nam pripoveduje tudi pri ženskah in dekletih zgodovina preteklih časov! Kartazanke so učile svoje otroke že v zgodnji mladosti ljubezni do domovine, za katero morajo vse žrtvovati. Ko so pa Rimljani po krvavem obleganju osvojili Kartago in zažgali mesto na vseh krajih, so rodoljubne matere pometale svoje otroke v plamteči ogenj in same poskakale za njimi, ker niso hotele preživeti konec domovine. Bile so seveda poganke, ki še niso poznale Kristusove vere, toda imele so gorečo ljubezen do nesrečnega rodu.

Tudi naša dekleta so zmogljive velikodušja in požrtvovalne ljubezni, zmogljive so jo prav do junaštva, do darovanja samega sebe. Pokažite to dejansko v ljubezni do trdega kmečkega dela in revnega kmečkega stanu. Mi ne potrebujemo finih gospodičen, v katere se hočejo spačiti mnoga dekleta, temveč krepkih in z žuljavimi rokami, ki se ne ustrašijo nobenega dela in ljubijo nad vse to našo kmečko hišo, skrbnih mater, ki bodo otrokom z besedo in zgledom kazale pot do prave časne in večne sreče.



Umna prašičoreja.

Veselo znamenje je za naše delo, če se množi število prašičev. Kmet bo pa še bolj vesel, če bodo njegovi prašiči vedno lepši in težji. Pri prašiču velja nazadnje le tehtnica. Res vpliva na tehtnico v prvi vrsti krma veliko pa tudi ravnanje in plemo. Pri dobrih praši-

čih se gotovo še enkrat toliko priredi, kakor pri slabih.

Kje torej dobimo dobro plemo? Tam, kjer imajo gospodarji najboljše prašiče. Naši gospodarji imajo že krasne uspehe. Videl sem prašička, ki je imelo v šestem tednu 17 kg, v desetem 36 kg. Taka žival je za plemo. Kdor torej ponudi svojo žival v nakup, mora obenem povedati, koliko je stara in koliko tehta. Če tudi plačaš tako žival malo dražje, ti ne bo žal, ker se ti bo pri zarodu strošek obilno izplačal. To velja posebno za nabavo mrjascev. Kupiti se morajo le najboljši v deželi. Vsi kmetje imajo pa tudi pravico, da se kupijo plemenske živali od njih, če so vzredili kaj posebnega. To je prosta konkurenca, ki spodbuja k delu in trudu. V tem je vselej nekaj dobrega. To prosto tekmo imajo vpeljano po vseh deželah.

Napačno bi bilo določiti dva ali tri boljše posestnike in le od njih kupovati za plemo. Dobra prašičoreja se bi le težavno in primeroma drago razvijala. Večji posestnik se ne more nikdar tako brigati za prašiče, kakor mali, pri katerem ima gospodinja vso skrb. Pri večjih posestnikih se deklet večkrat menjajo. Dekle, ki niso zadovoljne, kakor je navadno pri takih ticaš selivkah, pa ne bodo imele skrbi za prašiče. Brez natančne postrežbe pa ne bodo niti najboljše prašiči uspevali. Razen tega ve tudi vsak prašičorejec, da niso skoro nikdar vsi mladiči za plemo; eni so pač ugodni, drugi nerabni. Mi pa ne rabimo le dobre, ampak najboljše za plemo. Vsa živinoreja je v delu in tekmi, v vednem prizadevanju za dobro in vedno boljše. Če ima pa dotični posestnik monopol in se mora od njega vsled pogodbe vse prevzeti, kdo se bo potem brigal za napredek?

Upoštevali smo dosedaj splošno veliko premalo kakovost svinje. Pri goveji živini je že davno obveljalo načelo, da se naj rabijo za plemo le teleta najboljših mletaric. Le na ta način moremo priti do dobrih motnic. Prav isto moramo storiti tudi pri svinjah. Nekateri imajo pri dobri piči toliko mleka, da se kar od njih cedi, čeprav so se mladiči do dobrega nasesali. Mladi pujsi rastejo, da je veselje. Da boš vedel, če ima svinja dosti mleka, zadosti, če svinjo in mladiče večkrat pogledaš in stehtaš. Oči in tehtnica najbolj zanesljivo pričajo, kakšna je plemenska svinja. Od take mlečne matere naj bi se jemali pujsi za plemo. — Zdaj smo videli, kolikokrat so bili naši ljudje nevoljni po prejemu živali. Reklo se je celo, da ne pustijo svojega dobrega plemena po takih mrjascih pokvariti.

Res je pa tudi, da so mnogi dobili dobre živali, ki niso bili sposobni za tako rejo. Če nima prostorov in prašičem niti jesti ne da, je gotovo izključeno, da bi kaj posebnega pri prašičih dosegel. Treba bi bilo torej pred oddajo pogledati, kako ravna z živino in v kakšnem stanu je splošno njegova živina.

Dober gospodar se spozna pri reji na prvi pogled.

Za napredek v prašičereji je potrebno, da imamo dotične živali po več let za pleme. Svinja ima prvič navadno najmanjše in najslabše pujske. Šele drugi, tretji in četrti zarod pokažejo, kaj žival premore. Kdor svinjo le enkrat rabi za pleme, ne bo nikdar kaj posebnega dosegel.

Prav isto je z mrjascem. Najboljši je v drugem, tretjem in četrtem letu. Če se pa rabi le eno jesen in potem spravi pod nož, ni mogoče posebnih uspehov doseči. Res je pa tudi, da se posestniku za one vinarje, katere dobi od ljudi, ne izplača mrjasca rediti, ima gotovo izgubo, če nima sam veliko plemenskih svinj. Tu bodo morale občine lastniku, ki bo imel res dobrega mrjasca po več let, dajati na leto posebno nagrado ali podporo za vzdrževanje. Mali znesek se ne bo posebno poznal v občinskem računu, zalegel bo pa vsem veliko.

Neka posestnica je kupila letos nalašč večjo množino turšice, da bi poskusila, če se res izplača žito kupovati in prašiče rediti. Posula je vsakemu okoli štiri mesece staremu mladiču 1 do 1½ kg turšice na dan. Dodala je kaj malega pese ali navadne detelje ter nekaj orehovitih tropin. Končno uspeh je bil nad vse pričakovanje ugoden. Prašički so se izredili na dan od pol do tri četrtine kilograma. Vsa krma in ves trud je bil prav dobro izplačan.

To je nov dokaz, da se pri reji ne sme varčevati, če je treba tudi kupiti. Ako se izplača, zakaj bi se nekaj ne žrtvovalo.

Prašiči zahtevajo tudi natančni red. Poznal sem gospodarja, ki je imel slabo krmo, toda gospodinja je krmila natančno ob določenem času, kar je mogla, imela je red in snago. Prašiči so prav povoljno uspevali. Pri delu gospodarstva je sploh veliko odvisno od natančnosti.

Korist umne prašičereje nujno zahteva, da se vsi monopoli in vse nesrečne pogodbe popolnoma odpravijo, ker ima od njih dežela več škode, kakor koristi.



Proti rdečici.

Znano je, koliko sto in sto prašičev pogine vsako leto za rdečico. V nekaterih krajih so skoro vsi poginili. Izkazalo se je, da je najbolje zdravilo cepljenje prašičev z nekim serumom, če se pravilno izvrši. V naših krajih do sedaj ni bilo to cepljenje v navadi v celi deželi.

Deželni odbor, ki ima res skrb za vsestranski napredek gospodarstva, je neki zadrugi, ki je prosila za delno pokritje zneska 50 v, katerega je zahteval živinozdravnik za vsakega prašiča, ki bi ga cepil (oglašeni je bilo 150) sledeče sporočil:

Cepljenje proti rdečici izvršuje c.

kr. deželna vlada po svojih organih; pri tem so ji na razpolago tudi deželni živinozdravniki.

Res je, da živinozdravniki letos cepiva ne dobivajo zastoj, marveč ga morajo kupovati po približno 20 v za vsak slučaj. Toda ti stroški se jim povrnejo iz deželnega zaklada, ki ima v ta namen v letošnjem proračunu postavko 1000 K in iz državne podpore, katero je c. kr. deželna vlada zaprosila v znesku 2000 K.

Teh 3000 K bo po izjavi deželno-vladnih strokovnih organov komaj zadostovalo za stroške cepiva. Da bi pa mogli živinozdravniki cepiti tim ceneje, predlagala je c. kr. deželna vlada, da se porabi primerna vsota državne dotacije iz zaklada, določenega z zakonom z dne 30. decembra 1909, drž. zak. št. 222, za nagrado živinozdravnikom, katera se jim določi sorazmerno s številom prašičev, ki jih bodo cepili. Temu predlogu so zastopniki deželnega odbora in zastopniki c. kr. kmetijske družbe pritrdili.

Pri tozadavnem posvetovanju se je pretresovalo vprašanje, ali bi se ne dalo določiti enotne cene za cepljenje. To ni bilo mogoče, ker so razmere v raznih krajih dežele zelo različne. Tako sklep. Gotovo so vladni in deželni živinozdravniki v prvi vrsti zato nastavljeni, da varujejo kmeta občutne škode pri živinskih boleznih. Kmet pa ni bogataš, ki bi mogel denar sipati, ubog revež je, ki komaj shaja. Mi iz srca privoščimo živinozdravnikom pošten zaslužek, toda računati morajo tako, da se ne bo kmet že naprej bal, tudi ob hudi bolezni poslati po živinozdravnika.

Če pogledamo imenovani slučaj, vidimo, da bi živinozdravnik dobil stroške povrnjene od deželne vlade; od kmetov bi za cepljenje 150 prašičev, katero bi izvršil v nekoliko urah, dobil 75 K zaslužka in od vlade najmanj po 20 v za komad, 30 K nagrade. Torej bi v enem dnevu poleg plače zaslužil 105 kron.

To je za kmeta preveč. Če se da skupno veliko prašičev cepiti in kmetje bi jih dali, ko bi bilo cepljenje zelo nizko, se jih v enem dnevu lahko cepi 200 komadov. Ko bi dobil od kmeta in od vlade po 20 v za en komad, bi bil to pri veliki množini prav lep zaslužek. Živinozdravnik bi pri tem stopil v ožji stik z našimi gospodarji, začeli bi res lepo izvrševati svoj poklic v splošno korist in kmete opozorili na razne napake in bolezni pri živini. Tako pa kmetje ne morejo plačevati, kar se zahteva od njih. Prašiči bodo še zanaprej kmetom cepali. Pričakujemo, torej od dežele in deželne vlade nujno potrebne pomoči.



Naša carina.

Pridelovanje kmetijskih pridelkov je v naših krajih čisto drugačno, kakor v deželah, ki imajo boljše zemljo, ve-

liko sveta, toplejše podnebje in druge razmere bolj ugodne, kakor pri nas. Ko bi blago, bodisi živino ali žito, v našo državo prosto uvažali, mora naš kmet opustiti svoje delo in iti po svetu za boljšim zaslužkom. V pametni skrbi za kmeta so naložili naši državniki tujemu žitu, živini, kakor tudi tovarniškimi izdelki pri uvozu precej visoko carino. Ta carina da finančnemu ministru prav lepe dohodke. Če ne znaša ves zemljiški davek pri nas niti 50 milijonov kron, ko je vsa državna potrebsčina čez 2800 milijonov kron, se zdi marsikomu to skoro nemogoče. Večina državnih potrebščin se plača z indirektnimi davki, med katerimi zavzema carina, davek od tujega blaga, ki pride v našo državo, zelo odlično mesto. S tem pa, ko podraži carina tuje pridelke, pomaga kmetu, da more domače dražje prodati. Tako je od enega vola plačati carine, če se živ pripelje v našo državo, 60 K carine in zraven še stroške vožnje. Za 60 K je torej vol našega kmeta vedno več vreden na trgu, če ima drugače enako težo in enako mesa. Kmeti bi sicer želeli, da bi se carina naložila le na kmetijske pridelke, ko bi sami radi druge reči, kakor železo, sladkor in kavo poceni kupili. Toda država je skupni oče, ki mora gledati na vse stanove. Kmetu se mora pomagati na noge, toda tudi drugi stanovi morajo živeti.

Zanimalo vas bo vendar, koliko znaša pri nas carina na posamezne reči, ker s tega spoznamo, koliko so naši kmetje na boljšem. Carina je razvrščena po raznih vrstah pridelovanja, od katerih danes le nekatere navedemo:

I. Živina (klavna in plemena):

1. Za enega vola 60 K.
2. Za enega bika 30 K.
3. Za eno kravo 30 K.
4. Za eno mlado živino 18 K.
5. Za enega teleta 5 K.
6. Za kozo ali ovco 2 K 50 h.
7. Za jagnje ali kozlička 1 K 50 h.
8. a) Za prašiča do 10 kg 1 K 50 h.
b) Za praš. od 10 do 120 kg 12 K.
c) Za prašiča čez 120 kg 22 K.
9. a) Za konja čez 2 leti star. 100 K.
a) Manj kakor dve leti 50 K.
c) Zrebeta pri kobilih so prosta.
10. Za osla in mulo 5 K.

II. Druga živina gre le na težo po 100 kg, kakor je sploh navadno pri carini.

1. Plača se za 100 kg:
 - a) Žive perutnine 8 K,
 - b) zaklane 25 K,
 - c) živa divjačina je prosta, od zaklane se plača 20 K,
 - č) od rib rakov in polžev 20 K.

Za našega kmeta so vse te postojanke precej ugodne. Izključeno je, da bi se v dognednem času carina za uvoz živine znatno znižala.

III. Živinski izdelki:

1. Mleko je prosto. Deloma je res potrebno živilo, deloma nam konkurenca ne more posebno škodovati. Le na Kranjskem in Primorskem čutimo težave zaradi uvoza laškega mleka iz

Furlanije. Pri sklepanju novih pogodb bi morali naši poslanci zahtevati, da se na vse tuje mleko uvede carina. Saj v celem cesarstvu edino Slovenci čutimo konkurenco tujega mleka. Iz Nemčije se ne bo uvažalo mleko v naše kraje, ker je tam dražje, Galicija in Ogrska sta pa tako preskrbljeni.

2. Mleko jajec 8 K, to bi bilo od enega jajca skoro pol vinarja.

3. 100 kg medu 28 K, 100 kg medu v satovju 20 K.

4. 100 kg voska 14 K, 100 litrov voska izdelanega 28 K.

Kože so proste.

IV. Maščobe:

1. Naravno maslo 100 kg 35 K.

2. Svinjska ali gosja zabela 100 kg 45 K.

3. Umetno maslo margarin 100 kg 35 K.

4. a) Za druge masti, ki se rabijo za primes zabeli, 100 kg 45 K,

b) če se rabijo le za obrine namene 100 kg 4 K 50 h.

5. Ribje olje ali ribja mast 100 kg 2 K 50 h.

6. Stearin 100 kg 14 K.

7. Parafin 100 kg 16 K.

8. Masti za vozove mazati 100 kg 16 K.

9. Laneno olje 100 kg 10 K.

10. Olivno ali laško olje 100 kg 24 kron.

V. Pijače:

1. Za 100 kg piva v sodih 5 K.

za 100 kg piva v steklenicah 18 K.

2. Za 100 kg konjaka 200 K.

3. Za 100 kg likerja vseh vrst in Francovega žganja 170 K.

4. Za 100 kg ruma in araka 145 K.

5. Za 100 kg drugih žganih alkoholnih pijač 110 K.

6. Od vina in sadjevega mošta v sodih 60 K,

v steklenicah 75 K.

Od vina, ki ima več kakor 22,5% alkohola, se ima plačati kakor od žganih pijač.

7. Od 100 kg šampanjca in penecih vin 150 K.

8. Za 100 kg kisa v sodih 12 K,

v steklenicah 24 K.

Kdor hoče prav fine pijače, naj le plača od njih. Kmet jih ne potrebuje. Če je plačati od vsakega litra vina po 60 h, potem ne bodo navadnega vina nobenkoli uvažali.

VI. Jestvine:

1. Kruh 100 kg 15 K.

2. Pecivo 100 kg 150 K.

3. Makaroni in nudelci 100 kg 40 K.

4. Meso, sveže, 100 kg 30 K,

posušeno in kuhano, 100 K 45 K,

klobase, 100 kg 100 K.

5. Sir, fini namizni, 100 kg 60 K,

navadni, 100 kg 50 K.

6. Slaniki 100 kg 7 K.

7. Posušene ali osoljene ribe 100 kg 30 K.

8. Od rib v olju 100 kg 60 K.

9. Kaviar 100 kg 120 K.

10. Cikorija 100 kg 45 K.

11. Kakao in čokolada 100 kg 200 K.

12. Konserve rib 100 kg 120 K,

13. Konserve zelenjave 100 kg 120 kron.

14. Konserve sadja in vseh drugih jestvin 100 kg 120 K.

Tudi tukaj velja: kdor hoče kaj posebno dobrega imeti, naj plača. Država ima obile dohodke, naš kmet pa svoje izdelke boljše proda.



Dobra živina.

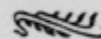
Vsak kmet gleda, da mu gospodarstvo kar največ dobička donaja. Mnogim se pa pri vsej skrbi še lastno delo ne izplača. Kmet dobi največ od živine. Gledati mora, da bo imel tako živino, pri kateri se ne bo zastoj trudil. Mnogo imamo po deželi goveje živine, ki se slabo redi in navadno le malo mleka daje. Dosti je prešičev, ki ne zaslužijo, da so v svinjaku.

Brali so naši kmetje o lepi živini po drugih deželah. Krave imajo na Švedskem 6000 do 7000 litrov mleka na leto, prešiči na Angleškem in Nemškem so rastni, da je veselje. Začeli so lepo živino tudi k nam uvažati, da s tujo krvjo izboljšamo domačo pasmo. Prvi uspehi so prav povoljni. S ponosom gleda gospodar lepo živino v hlevu. Toda s tem še ni rešeno vprašanje o živini, ki je za posamezne kraje najbolj prikladno. Kmet redi povsodi živino zaradi dobička. Ona živina je torej za nas najboljša, ki dano krmo najboljše porabi. Res se začetka, ko še ni pasma splošno vpeljana, doma izrejena plemenska živina tuje pasme proda po višji ceni kakor navadno. Toda na to ne smemo gledati, ker dolgo tako ne bo mogoče v ta namen dobivati podpore, dasiravno bo dobra plemenska živina vedno draga. Ti boš moral vzeti tehtnico, stehtati krmo in živino. Vzemi deset centov sena, 100 kg otrobov ter priračunaj svoje delo, ki ga imaš z živino. Potem pa stehtaj živino, ko je vse to povžila. Če se je tuja živina bolj zredila in več vžitka dala, je boljša, kakor domača. Če pa vidiš, da veliko porabi in se pri tem slabše redi, potem vstani rajši pri domači, ki ti več nese. Kaj pomaga, ko bi imel prav lepo živino, ki pa trikrat toliko porabi kakor domača sivka, pa le dvakrat toliko dobička donaja? Večji del so res nekatere tuje pasme veliko boljše, kakor naša domača, toda povsod jim hrana ali voda ne prija. — Tudi na vodi je veliko ležeče. Če je žival od mladega vajena prav bistre studenčice, pa pride naenkrat na mehko vodo, se je prav lahko jetika prime. Še hujše je, če se pripelje žival iz kraja mehke vode v trdo, bo navadno zbolela.

Nekaj časa potrebuje vsaka žival, da se privadi zdrave vode, krme in novih razmer. Prav nič čudnega ni, ako pri tem nekoliko upade. Če so pa mlade telice kljub skrbni postrežbi suhe, je to skoro gotovo znamenje, da živina ni pripravna za tisti kraj. Samo iz enega

slučaja se pa ne sme nikdar na splošno sklepati.

Isto velja za prašiče. Tu se pri isti krmi z živalmi dobre pasme doseže že enkrat večja teža. Pravi kmet bo torej sam iskal prave poti s svojo vago, ki ga ne more motiti. Kjer je pri isti krmi večja teža in več vžitka, tam je boljša živina, tista pasma je za nas boljša. Čas bi bil pa že tudi, da bi dosegli bolj enobarvno živino, kar bo čisto naravna posledica storjenih poskusov. Če bodo najboljši živinorejci z lastnimi skušnjami dokazali, katera živina je najboljša, se bodo te kmalu tudi drugi oprijeli. Lepo je živino rediti za oči, toda kmet jo ceni le po žepu.



Hude kazni.

Znano je, da mnoge gospodinje niso zadovoljne z mlekom, ki ga krave dajo. Premalo ga je, kdo bo živel od tega? Voda je poceni, ne škodi nobenemu (tako si vest utolažijo). Kaj če se malo mleko krsti, ko se vedno povdarja, da je voda najbolj zdrava.

Te slabosti gospodinj so že stare, toda nikdar niso bile všeč onim, ki so vsled tega škodo trpeli. Na razne načine so prijemali one gospodinje s pregorečimi željami.

Ze leta 1481. je dala vlada v francoskem mestu Ambertu nabiti sledeči razglas:

1. Vsaka oseba, ki prodaja vođeno mleko, se ima prijeti in privezati. V usta naj ji nastavijo lijak in ji nalijejo toliko tega mleka v grlo, kolikor ga more po sodbi poklicanega zdravnika brez posebne škode za zdravje prenesti. — To je bilo veselje gledati one reve, ki so pile cele litre svoje mlečne vođe!

2. Vsaka oseba, ki deva repo, kamen ali kaj takega v maslo in potem proda, naj se priveže na očitni kol v mestu. Maslo naj ji denejo na glavo, solnce naj jo ogreje, da se ji bo maslo po glavi in obrazu izcedilo. Psi naj jo obližejo in vsi ljudje s krohoto in zasmehom počastijo, da bo večje veselje. Če je slabo vreme, naj se priveže pred peč, zakuri ogenj, dene maslo na glavo, da se bo od vročine stopilo. Drugače se pa dela, kakor popred.

3. Vsako osebo, ki prodaja klopotce in gnila jajca, naj privežejo na očitni kol. Klopotci naj se dajo za igračo poravnim otrokom, ki naj jih izmečejo grešni osebi v obraz in v obleko. Druga nesnaga, kakor gnila jajca se ne sme vanjo metati (menda se jim ni zdelo je to zadosti). Ljudje naj se pa iz nje norčujejo.

Ko bi pri nas imeli onake kazni, ki so prav umestne in primerne, bi imtele vse gospodinje zlato poštenost.



Tržni pregled.

Po celi Evropi se nam kaže v zadnjem času veselo gospodarsko napredovanje. Tovarne dobro prodajajo svoje izdelke, le s cenami gredo prehitro naprej. Tako so prav znatno povišali cene vsem tkaninam. Velike žage zahtevajo 10 odstotkov več, usnjarji 10 odstotkov. Podražil se je cement, sladkor in skoro vsi tovarniški izdelki. Nobenemu ne pride na misel, da bi se kregal nad bogatimi oduhi. Za kmeta je pri tem dobro, da še vedno prav ugodno proda svoje izdelke. Žal, da ima le malo prodati. Že dolgo let ni bilo na deželi tako pomanjkanje denarja, kakor letos. Dobri gospodarji še za sproti nimajo. Ker se je lani krompirja in turšice le malo pridelalo, vlada v mnogih hišah prav občutno pomanjkanje.

Še huje se pa godi našim rojakom v Ameriki. Tam čakajo volitve novega predsednika. Tovarne so na stotisoče delavcev odpustile. Ti lačni reveži bi radi delali, pa jih nobeden ne mara. Na domači zemlji pa povsod manjka hlapcev in delavcev.

Živina gre počasi v ceni nazaj. Dosedaj se pozna slabša kupčija posebno pri kravah, deloma tudi pri teletih. Meseca maja so padla teleta le v enem dnevu na Dunaju za 30 h pri 1 kg. Dne 22. maja je bilo prignanih na dunajski trg 2509 govodi. Plačevali so lepe vole od 90 do 111 h, posebna cena do 116, krave in bike 92 do 108 h.

Teleta so prodajali 24. maja: najboljša 164—176, lepa prve vrste 150 do 162, lahka 104 do 148. To je še vedno ugodna cena, s katero more kmet shajati. Skupno so pripeljali ta dan 4802 teleta.

Prav dobro so obdržali prašiči svojo ceno. 23. maja je bilo prignanih na dunajski trg 14.536 prašičev. Plačevali so debele prašiče 146 do 148 h, srednje in stare 136 do 142, lahke 124 do 132. Cene se razumejo 100 kg žive vage. Vidi se pri tem, kakšen razloček je v ceni starih debelih prašičev, katere hočejo naši mešetarji vedno po isti ceni kakor mlade kupiti. Kako dobro bi se izplačalo, ko bi poskusili kar v vagonih pošiljati naravnost na mestne trge svoje prašiče.

Mlečni izdelki niso dosedaj padli v ceni. Vsled živinske kuge, ki je skoro povsod ponehala, in malega števila krav primanjkuje še vedno mleka in masla. Po celi Evropi so cene mlečnim izdelkom zelo visoke. Pravijo, da bodo pri nas šle še tudi naprej. Le v okolici mest se v nekaterih krajih mleko še po stari meri ali stari navadi še zelo nisko plačuje. Na Češkem so zdaj za celo deželo prav znatno cene povzdignili. Če kmet mleko sam v trg ali mesto pripelje, se mu mora v sedanji draginji najmanj po 20 h liter plačati.

Z argentinskim mesom so imeli pri nas smolo. Nikjer ga več ne marajo, ker so se prepričali, da je domače meso veliko boljše, četudi nekoliko dražje.

Vedno večja nevarnost pa preti našemu maslu vsled danske konkurence. Dansko maslo je res dobro, Dunajčani so se nanj navadili in ga vedno rajši kupujejo. Če bodo mlekarne na Moravskem in Češkem v zadregi z oddajo masla, bodo srečo tudi na našem trgu — v Primorju poskusile.

Sedanja letina kaže po celem svetu prav dobro. Le na Nemškem so morali na tisoče oralov obsejane zemlje preorati, ker so setev preveč miši končale. Cene žito so šle v zadnjih dneh zopet malo nazaj. Prodajali so pšenico po zadnjih poročilih: na Dunaju 25 K, v Budimpešti 24 kron 88 vin., v Parizu 27 K 60 vin., v Berlinu 25 K 14 vin., v Odesi 18 K 7 vin., v Liverpoolu 18 K 30 vin., v New Yorku 18 K 34 vin. Najcenejša je torej pšenica na Ruskem, ki je še vedno prva žitnica sveta. V sredi majnika so jo v enem tednu izvozili v ostalo Evropo 20.900 vagonov, ki je bila vredna skoro 40 milijonov kron. V istem času so izvozili iz Severne Amerike 9300, iz Argentinije 7700. Skupno so dovozili v ostalo Evropo le v enem tednu 44.700 vagonov pšenice, vredne čez 80 milijonov kron. Tretji del te množine gre na Angleško, ostali na Nemško, Francosko, Belgijo, Laško in v druge dežele. To so res take množine, da si jih moremo komaj misliti. Rž je majnika v ceni zelo poskočila. Ker so jo imeli na Ruskem velike zaloge, se je cena zopet umirila.

Turšica je šla v ceni precej nazaj. Na Dunaju jo prodajajo po 6 K 85 vin. do 7 K 10 vin.

Na Nemškem je nastalo pri nekaterih veleposestnikih veliko razburjenje, ker je cesar Viljem priporočal vojakom, naj postanejo abstinenti in se dajo vpisati v red guttemplerjev, ki hočejo z vsemi močmi razširjati abstinenco tudi pri drugih. Za vojake, posebno za častnike, je cesarjeva želja zapoved. Če jo ne izpolni ne pride naprej. Gotovo bodo mnogi častniki postali nasprotniki alkoholnih pijač in bodo v tem duhu vzgajali tudi vojake, ki bodo delali za abstinenco tudi po kmetih in mestih. Kaj bodo potem počele žganjarne in tovarne za špirit? Že zdaj gre slaba. Le lani se je za 600.000 hl špirta manj pridelalo. Kam bodo veleposestniki s krompirjem? Drugi se tolažijo, da bo vsaj še sto let minilo, predno se odpravijo pивske navade in izumrjejo dosedanji alkoholiki. V sto letih bo že prišlo kaj pametnega na misel, kako bi žito in krompir drugače dobro porabili.

Teh ljudi ni škoda. Če nimajo krompirja in žita za kaj drugega, kakor za izdelovanje špirta, lahko brez škode precej kmetijo pustijo. Je pa veselo znamenje, da se gibanje proti pijančevanju povsod razširja. Začnite, kmetje, tudi pri nas, ker je škoda, da gre toliko našega denarja za žganje ogrskim in nemškim judom.

Iščeta se

magaciner in paznik

za nočno in dnevno službo na toplnici v Litiji, ne pod 30 let stara, nemškega jezika večša. 1680

Uradno ure od 8. rano do 7. ure zvečer

Ustredni banka Podružnica
českých spořitelén v TRSTU
Osredn. banka českých hranolic, Piazza del
Ponterosse 2.

Vloge na knjižice: Premijne vloge:
4 1/4 0/0 **4 3/4**

Vloge v tekočem računu in vloge fiksno najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 62-1

Oddelek za vadtje in kavcije.

Uradno ure od 8. rano do 7. ure zvečer.

Mrzlica (Heuffeher) - Do
72% popolnega
vspeha se je po
statističnih poizvedbah zveze proti
mrzlici doseglo z **dra. Ritserta**
»Rhinoculinom«. 1635

Tuba K 320. Dobiva se v lekarnah.
Literaturo pošilja zastoj **Stara c. in**
kr. vojna lekarna, Dunaj, Stefanspl. 8.



S. Benisch

Čeno posteljino perje!

1 kg sivega, dobrega skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubljenega 6 K 40; 1 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg so pošlje franko.

Dovršene postelje iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; z polpuhom 20 K; z puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 200 cm dolge, 140 cm široke, K 15, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasastega gradla, 180 cm dolge, 116 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepopoljno dežar nazaj. Cenik zastoj in franko.

S. BENISCH, v Dešenici štev. 71, Češko.

AUSTRO - AMERICANA

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetetza**
v Gubhani Koločvorske ulice 20,
Kakorvoda Pijasnita dajo se brezplačno.

Nad draginjo

se danes vsak krega. Saj ni nič čudnega, kajti draginja danes pritiska vsakega. Kmetsko ljudstvo jo občuti ravnotako, kakor jo občuti meščan. Vse se je podražilo: živila, obleka itd. Zato pa previdna gospodinja na vseh koncih in krajih štedi kolikor le more. Ona predvsem gleda, da kupuje dobro blago poceni. Poceni je pa vsako tako blago, ki je res dobro. Kajti le tako blago se more dobro porabiti in ni denar zanj — kakor pravijo — v vodo vržen. Tako dobro in poceni blago je brez dvoma **Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem**. Danes ve to že vsaka gospodinja, in ko bi ne bilo za dobroto te kavine primesi nobenega drugega dokaza, bi govorilo že to dovolj njej v prid, da se je v kratkem času po vsem Slovenskem čudovito razširila, in danes ne najdeš več skoro hiše, kjer bi ne poznali izvrstne domače **Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem**. Vprašajmo se pa po vzrokih te splošne priljubljenosti **Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem**! Več jih je, in hočemo jih tu v kratkem naštet. Prvi vzrok je, da je ta kavina

primes izdatna, kakor nobena druga. Z eno škatljico **Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem** izhajaš veliko dalje, nego s kako drugo kavino primesjo. Dalje daje ta kavina primes kavi mnogo boljši okus, lepšo barvo in prijetnejši vonj, nego vsaka druga. V tem **Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem** nobena druga niti ne doseza, kaj še, da bi jo prekašala. Vse to je našim gospodinjam že dobro znano, in zato so se tako hitro oprijele te kavine primesi in je nočejo več opustiti. Pa še nekaj je, kar je to kavino primes tako prikupilo našim gospodinjam, namreč to, da je ta kavina primes pristno domače blago iz naše domače **Kolinske tovarne v Ljubljani**. Da je Kolinska tovarna domače podjetje, tega ne kaže morda le v brezpomembnih besedah, temveč predvsem v dejanjih. Ona daje iz čistega dobička za prodano **Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem** vsako leto reden prispevek naši prepotrebni „**Slovenski Straži**“. Kdo med nami ne pozna „**Slovenske Straže**“ in njenega koristnega delovanja za obmejne Slovence! Vsak mora brez zadržka pripoznati, da je „**Slovenska Straža**“ eno naših najkoristnejših društev. Vsi brez razlike bi jo

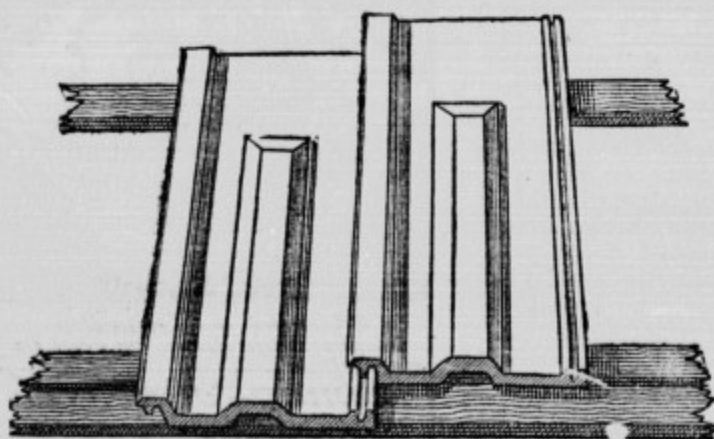
morali podpirati, kajti „**Slovenska Straža**“ vrši plemenito narodno delo za obmejne Slovence. In zato zasluži kot malokatero društvo naše izdatne podpore. Podpiramo pa „**Slovensko Stražo**“ najložje na ta način, da kupujemo blago, ki je naprodaj njej v korist. To je predvsem **Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem**. In ker naše gospodinjje vedo ceniti pomen „**Slovenske Straže**“ in njenega dela v korist obmejnim Slovincem, kupujejo **Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem**. Slovenske gospodinjje torej, ki so se oprijele **Kolinske kavine primesi v korist obmejnim Slovincem**, kupujejo dobro in zato poceni blago, obenem pa vrše s tem narodno delo, kajti one s tem podpirajo delovanje „**Slovenske Straže**“ za obmejne Slovence.

Naj bi torej ne bilo nobene slovenske gospodinjje več, ki bi ne dajala prednosti izvrstni domači **Kolinski kavini primesi v korist obmejnim Slovincem** pred drugimi tujimi in slabejšimi. Omenjamo samo še, da mora vsaka škatljica te kavine primesi biti opremljena z napisom „**v korist obmejnim Slovincem**“ in s pečatom „**Slovenske straže**“. Le taka je res pristna. Vsako drugo pa odločno odklanjajte

Svoj izdelek **ostro žgane strojne, zidne in zarezane strešne**

OPEKE prve vrste **J. Knez v Ljubljani.**
priporoča

Sprejme tudi zastopnike za razprodajo zarezanih strešnikov.



F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“. **Brez odprtih navzgor!** Streha popolnoma varna pred nevihtami! Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. **Spretni zastopniki se iščejo.**

Pijte samo „Tolstovrško“ slafino“

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda.
Naroča se: Tolsti vrh, p. Guštanj, Koroško.

Grand Prix svetovna razstava Paris 1900.

1303

Kwizdov restitucijski fluid

Voda za pranje konj.

Cena: 1 steklenica K 2.80.

Nad 50 let v rabi na dvornih konjušnicah in jahališčih za ojačenje in zopetno krepitev po velikem, trudopolnem delu pri otrpnosti kit itd., sposobi konja k izrednemu naporu pri vožnji.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko od glavne zaloge



Franc Jan. Kwizda c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulg. dvorni zal., okrož. lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

:: Prva produktivna zadruga ::

Izdelovalnica cerkvenih umetnih reči pri Sv. Ulrichu, Gröden, Tirolsko (reg. zadr. z om. jam.)

ni nikak prekupni zavod, ampak obstoji iz lastnih izdelovateljev in se prečast. duhovščini toplo priporoča pri potrebi oltarjev, prižnic, križevih postov, božjih grobov, kipov itd. itd.

Pojasnila dajo: 1399

c. kr. obrtno pospeševalni urad, Dunaj, slav. obrtno-pospešev. zavod trg. zbornice, Bozen, c. kr. obrtna šola za risanje in modeliranje v St. Ulrichu, Gröden.

Proračuni, risbe, katalogi točno in brezplačno.



Naročajte sobotnega „Slovenca“!

C. kr. priv. zavarovalna družba  Avstrijski Feniks na Dunaju.

Vplačana delniška glavnica: šest milijonov kron.

Družba zavaruje:

1.) Proti škodi, povzročeni vsled požara, strele ali plinove razstrelbe na poslopih ali premičnih stvarih;

2.) Proti tatinskemu vlamu ali tatvini iz zaprtih ali odprtih prostorov.

Ponudbe sprejema in pojasnila daje:

Generalni zastop c. kr. priv. zavarovalne družbe Avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica 1.

C. kr. priv. zavarovalna družba na življenje Avstrijski Feniks na Dunaju.

Vplačana delniška glavnica: Dva milijona štiristotisoč kron.

Zaloga zavarovalnin: Dvainpetdeset milijonov kron.

Stanje zavarov. glavnic 31. dec. 1909: Dvesto in deset milijonov K.

Premijski in obrestni dohodki na leto: Dvesto milijonov kron.

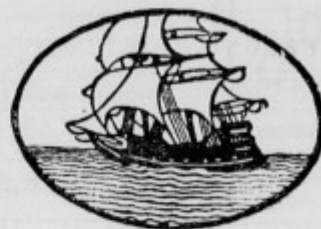
Kdor želi: ZAVAROVALNO POGODBO za preskrbo svojcev, ZAVAROVALNO POGODBO za opremo sv. otrok, ZAVAROVALNO POGODBO v lastno korist, da se mu po preteku določenih let izplača zavar. glavnica, ZAVAROVALNO POGODBO v varnost posojila

pri kakem kreditnem zavodu ali zasebniku, ZAVAROVALNO POGODBO v varnost životne rente

dobi jo takoj pod jako ugodnimi pogoji pri 232

Generalnem zastopu c. kr. priv. zavarovalne družbe Avstrijski Feniks v Ljubljani, Sodna ulica šte. 1.

Jos. Prosenč, vodja generalnih zastopov.



Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

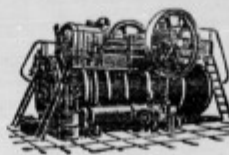
Uvoz kave
Veležgalnica kave

Bruselj 1910 - GRAND PRIX - Buenos Aires 1910

Henrik **LANZ** Mannheim

Patentovani 1024

LOKOMOBILI



na nasičen par in vročo paro
z ventiln. krmilom

„Sistem LENTZ“
in močjo do 1000 P. S. e.

Pisarna za prodajanje v Avstriji:

Emil Hontgmann, Dunaj IX., Löblichgasse 4.

Medn. lovška razstava, Dunaj 1900: Državna častna diploma (Najvišje odlikovanje).

Največja tovorna lokomobila na Kemschem.

Vsako leto se izdelata nad 2000 lokomobilov.

Daje po**4³/₄ %****Vzajemno podporno društvo v Ljubljani**

Kongresni trg 19

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje - **po 4³/₄ %** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K čistih 4 K 75 v na leto. Rentni davek plačuje društvo samo. Daje tudi svojim članom **predujme** na osebni kredit, vračljive v 7 in pol letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, oziroma mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menjice.

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik,

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.

2553

Avstrijska družba z omejenim jamstvom za Benz-motorje, Dunaj X., Mannhartgasse 4.

Lüksusavomobili

DINAMI

BENZ

- DIESEL -
- SESALNI PLINO -
- BENZOL -
- NASUROVO OLJE -
- BENZIN -
- ELEKTRO -

MOTORJIKompletne
Električne centrale

856

Tovorni in špedicijski vozovi

Glavno zastopstvo za Kranjsko: Zaved za tehnične in elektrotehnične naprave, Ljubljana, Dunajska cesta. Istotam so motorji na ogled.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Cenarni promet do 31. decembra 1910
čez 87 milijonov kron.

Lastna glavnica K 608.996·84

Stanje vlog dne 31. decembra 1910
čez 21 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

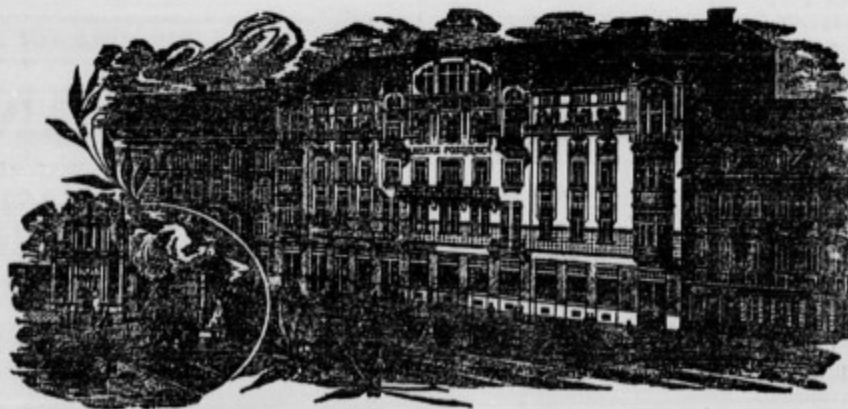
6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih vloženih **100 kron čistih 4·50 kron na leto.**



Za nalaganje po pošti so poštno-hran. položnice na razpolaganje. Sprejema tudi vloge od svojih združnikov na tekoči račun ter daje istim posojila proti vknjižbi z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulant. eskompirajo.

Dr. Ivan Šusteršič, predsed. **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpredsed. Odborniki: **Anton Belec**, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu n. L. **Fran Povše**, vodja, graščak, državni in deželni poslanec. **Anton Kobi**, deželni poslanec, posestnik in trgovec, Breg p. B. **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani. **Ivan Kregar**, podpredsednik, trg. in obrt. zbornice in hišni posest. v Ljubljani. **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blagajnik „Ljudske posojilnice“. **Ivan Pollak ml.**, tovarnar. **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani. **Gregor Šilbar**, župnik na Rudniku.